

AZ ISKOLÁK HELYI POZICIONÁLÁSI FELTÉTELEI A KOVÁSZNA MEGYEI PEDAGÓGUSOK VISZONYULÁSMÓDJAI ALAPJÁN

LOCAL CONDITIONS OF SCHOOL POSITIONING ON THE BASIS OF TEACHER'S ATTITUDES IN COVASNA COUNTY

SÁROSI-BLÁGA ÁGNES

Debreceni Egyetem, Magyarország/KAM-Regionális és Antropológiai Kutatások

Központja, Csíkszereda, Románia

agnesblaga@gmail.com

Összefoglalás

Tanulmányomban egy 2017-ben végzett erdélyi adatfelvétel alapján elemzem az iskolák helyi pozicionálási feltételei és a pedagógusok viszonyulásmódjai közötti összefüggéseket Kovászna megye példáján. A jelzett kutatás kivitelezője a csíkszeredai KAM – Regionális és Antropológiai Kutatások Központja. Projektgazda a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége.

A témaválasztást elsősorban az iskola és a pedagógusok szerepének 21. századi változásai, a helyi környezeti igényekhez igazodó oktatási intézmények fejlesztéspolitikai felértékelődése indokolja. Ez a megközelítés szorosan kapcsolódik az integrált vidékfejlesztés szempontjaihoz, amelyek a területalapú fejlesztésben a részvételen alapuló tervezést, illetve az endogén stratégiákat tartják kulcsfontosságúnak, amelyek szereplők és szereplő hálózatok interakcióján alapulnak (Van der Ploeg és társai, 2000; Shucksmith, 2010; Ward, 2002; Murdoch, 2000). A pedagógus szerepe rurális térségekben többek között az iskolák pozicionálásában, a helyi közösség integrációs folyamataiban, társadalomszervezésben, tudásközvetítésben, helyi intézmények együttműködésében is kulcsfontosságú lehet. Az új vidékfejlesztési paradigma értelmében ez az elitcsoport endogén erőforrást jelent.

Kulcsszavak: Pedagógusi attitűdök, változó szerepek, iskola pozicionálás, vidékfejlesztés

Bevezető

Az oktatás a társadalmi integrációt elősegítve a gazdasági és a technológiai fejlődés szempontjából is kulcsfontosságú, amelynek figyelembevétele számos oktatási reform meghatározója volt az elmúlt század során (Tomka, 2009).

Napjainkban az oktatás fontosságát európai szinten az európai integráció szempontjából kulcsfontosságú tényezőként kezelik a fejlesztéspolitikai szereplők. A szemléletbeli változások kisebb-nagyobb eltolódásokkal általában a vidéki térségekre, és így a székelyföldi térségre is hatással vannak. Lényeges azonban hangsúlyozni, hogy az oktatási rendszer és ennek következtében a pedagógusszerep is nehezen tud alkalmazkodni a gyorsan változó társadalmi és gazdasági igényekhez, ami nem csak a Székelyföld szintjén okoz problémát, és a globális elképzelések figyelembevétele mellett regionális szintű stratégiákat tesz szükségessé.

Az egyik ilyen újszerű igény, ami felértékeli a pedagógusok rurális térségben betöltött szerepét, a helyi környezethez igazodó oktatási intézmények. Ez a megközelítés szorosan kapcsolódik az integrált vidékfejlesztés szempontjaihoz, amelyek a területalapú fejlesztésben a részvételen alapuló tervezést, illetve az endogén stratégiákat tartják kulcsfontosságúnak, amelyek szereplők és szereplő hálózatok interakcióján alapulnak (Van der Ploeg és társai, 2000; Shucksmith, 2010; Ward, 2002; Murdoch, 2000). A pedagógus szerepe rurális térségekben többek között az iskolák pozicionálásában, a helyi közösség integrációs folyamataiban, társadalomszervezésben, tudásközvetítésben, helyi intézmények együttműködésében is kulcsfontosságú lehet. Az új vidékfejlesztési paradigma értelmében ez az elitcsoport endogén erőforrást jelent.

Jelen tanulmány célja megvizsgálni, hogy a Kovászna megyei pedagógustársadalom a helyi fejlesztés szempontjából – endogén erőforrásként – milyen jellemzőkkel bír, tehát milyen attitűdökkel rendelkezik bizonyos kérdések kapcsán, mennyire nyitott az együttműködésekre, milyen mértékben tölt be egy helyi integrációs szerepet. A probléma megyei léptékű elemzése szempontjából fejlesztéspolitikai fontossága van ezeknek a kérdéseknek, mert megmutatják, hogy erre az elitcsoportra, viszonyulásmódjai alapján, a kötelező munkahelyi feladatok elvégzésén túl milyen mértékben lehet alapozni a regionális tervezési folyamatokban. Ilyen értelemben megvizsgáltuk, hogy milyen a pedagógusok viszonyulása általában a kisebbségi környezethez. Olyan általános viszonyulásokról van szó, amelyek a kisebbségi oktatás mint rendszer szintjén merülnek fel. Többégük nem szabályozott, formális feladatokhoz kapcsolódik, hanem inkább morális ügy, amivel a társadalmi elvárásoknak megfelelően egy magyar pedagógusnak foglalkoznia kell. Ezt a kérdéskört követte a helyi környezetben megnyilvánuló, konkrét cselekvési lehetőségekhez való viszonyulásmód elemzése, amelyhez szorosan kapcsolódik az iskola és a helyi intézmények viszonya. A pedagóguskutatás adatbázisa továbbá lehetővé tette néhány magyarázó, kiegészítő kérdés bevonását is az elemzésbe: a munkavégzés helye, oktatási szintek, pedagógiai pályán eltöltött időszak, vezető beosztás, pályaváltási hajlandóság, a vidékiség mint nehezítő tényező a pedagógusi munkavégzésben.

Pedagógusok, rurális környezet, iskolák újrapozicionálási lehetőségei

Egy közösség integrációja (értékteremtés, mintaadás) és ugyanakkor dez-integrációja szempontjából az elitek alkotják az egyik leghangsúlyosabb csoportot. Ilyen értelemben az elitek értékrendjével, társadalmi megítélésével, együttműködési formáival kapcsolatos kutatások lehetőséget biztosítanak a kisebb-nagyobb közösségek működési mechanizmusainak feltárására, a változási folyamatok mögötti általános összefüggések, illetve nem utolsósorban a fejlődési lehetőségek megkeresésére (Kovách-Kristóf, 2012). Az elitek csoportján belül a pedagógusok mint az értelmiségi elit meghatározó része, egy külön egységet alkot. Formális funkciójuk intézményi szempontból az iskolához, valamint az oktatási tevékenységhez kapcsolódik. Emellett azonban számos más funkcióval is rendelkeznek egy közösségen belül, ami rurális térségekben fokozottabban érvényes. Ilyen funkció például a helyi integrátori szerep, közösségi szerepvállalás. Az új vidékfejlesztési paradigma értelmében ez a szereplőcsoport endogén erőforrásnak tekinthető, mert amellett, hogy fontos szerepet tölt be a gyermekek és fiatalok közösségi integrációjában, meghatározza az iskolák működési feltételeit is. Jelen tanulmány a pedagógusokkal mint meghatározó elitcsoporttal az iskolák pozicionálása szempontjából foglalkozik.

Az iskolák társadalmi pozicionálását napjainkban az iskola szerepváltozásai tették szükségessé. Az új gazdasági és társadalmi igények következtében az iskolák működésében is előtérbe került a stratégiai tervezés (Sousa, 2013). Mindez nem csak az oktatás piacán tapasztalható versenyhelyzet miatt kulcsfontosságú (Hutflesz, 2004; Muhi, 2012; White – Reid, 2008), hanem a közösségfejlesztés szempontjából is. Miller (1995) ebben a megközelítésben azért tartja fontosnak az iskolákat, mert azok hagyományosan mindig is központi szerepet játszottak a közösségek életében, amire alapozni lehet. Bár annak ellenére, hogy az iskola és a közösség közötti kapcsolat tudatos, fejlesztési céllal történő építése nem egy hagyományos iskolai szerep, az ilyen jellegű beavatkozások sok esetben vezettek közösségfejlesztési célok megvalósulásához (Miller, 1995).

Az iskolák pozicionálása a szervezetekkel, különböző szereplőcsoportokkal (például szülők), illetve a vezetőkkel való együttműködés és kommunikáció révén lehetséges, ami a diáktoborzáson túl az iskolák társadalmi presztízsének növeléséhez is hozzájárul (Sousa, 2013).

Ezek a kérdések, illetve beavatkozási lehetőségek rurális térségekben különösen fontosak az olyan problémák miatt, mint például az elszigeteltség, elvándorlás, előre-gedés, infrastrukturális hiányosságok.

Az iskola ilyen jellegű szerepváltozásai értelemszerűen a pedagógusok számára jelentik a legnagyobb kihívást, ugyanis nekik sok esetben pluszfeladatokat kell elvégezniük, amiért nem jár külön fizetség. Továbbá az iskolák pozicionálási feltételei új készségek és attitűdök megszerzését teszik szükségessé, amihez a pedagógustársadalom – különösen a romániai oktatási rendszerben – nem kap megfelelő felkészítést.

Kutatási módszertan

2017-2018 periódusában a csíkszeredai KAM – Regionális és Antropológiai Kutatások Központja a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége megbízására Erdély szintű adatfelvételt végzett a romániai magyar pedagógusok körében. A kutatás több problématerület vizsgálatát tartalmazta: a pályaválasztás tényezői, pályaelhagyási tervek, a szakmai, anyagi helyzet megítélése, a pedagógusszerepnek a kisebbségi helyzetből adódó specifikumai, a szakterület helyzete, képzési opciók, a pedagógusszerep társadalmi megítélése, az IKT tartalmak/eszközök iskolai használata, az iskola működésének megítélése, a pedagógusszerep jó működtetésének feltételei.

Jelen tanulmány a Kovászna megyei mintán (n=790), a pedagógusok attitűdjein keresztül, öt kiemelt szempont alapján elemzi az iskolák helyi pozicionálási feltételeit:

- az iskola kisebbségi társadalomban betöltött funkciói
- az iskola helyi (településszintű) szerepe
- együttműködés más intézményekkel
- a pedagógus közéletben betöltött szerepe
- a vidéki környezethez való viszonyulásmód

A viszonyulásmódokat 5-ös Likert-skálán mértük. Az adatfelvétel független változók mentén többféle összehasonlításra ad lehetőséget.

Az elemzés leíró statisztikai, illetve bizonyos kérdések kapcsán keresztábrák elemzési módszereket alkalmaz.

Elemzés. Az iskolák helyi pozicionálási feltételei a Kovászna megyei pedagógusok viszonyulásmódjai alapján

1. Az iskola kisebbségi társadalomban betöltött funkcióinak fontossága

Az iskolák pozicionálása szempontjából fontos információt jelent, hogy a pedagógusok általánosan milyennek ítélik meg az iskola különböző, kisebbségi társadalmi funkcióit. Ez fontos a településszintű, valamint a térségi szintű pozicionálás szem-

pontjából is. Ugyanakkor az eredmények értelmezhetők annak függvényében is, hogy a hivatalos funkciók mellett a pedagógusok mennyire tartják fontosnak az iskola közösségi szerepét.

Az eredményeket az 1. számú táblázat összegzi. Látható, hogy az említések alapján az iskola anyanyelv ápoló/védő (90,3%), valamint nemzeti kultúra átadó (72,9%) szerepét kiemelten fontosnak tartják. Továbbá a pedagógusok több mint fele nagyon fontosnak, illetve egyharmada inkább fontosnak tartja az iskola szerepvállalását a város/falu életében. Ez a viszonyulásmód kiemelten támogató és endogén erőforrásként kezelhető az iskola pozicionálása szempontjából. Az eredmények elemzésre kerültek oktatási szintek, valamint a munkavégzés helye szerint. A munkavégzés helye szempontjából az iskola település életében betöltött szerepe kapcsán azonosítható szignifikáns eltérés: a dominánsan rurális környezetben (falu) oktató pedagógusok 20%-kal nagyobb arányban tartják kiemelten fontosnak ezt a szerepet, mint a városi környezetben oktatók. Oktatási szintek szerint nincsenek szignifikáns különbségek a célcsoportban.

1. számú táblázat: az iskola különböző funkcióinak megítélése a kisebbségi társadalom szempontjából (százalékos megoszlás)

	<i>Egyáltalán nem fontos</i>	<i>Inkább nem fontos</i>	<i>Fontos is, nem is</i>	<i>Inkább fontos</i>	<i>Nagyon fontos</i>
<i>Helyismeret</i>	0,7	2,5	13	25,4	58,4
<i>Történelmi tudat megalapozása, erősítése</i>	0,5	2,9	11,1	26,9	58,6
<i>Az anyanyelv ápolása, védelme</i>	0,1	0,6	1,7	7,3	90,3
<i>Szerepvállalás a város/falu életében (rendezvényekkel)</i>	1,2	1,3	12,8	31,6	53,1
<i>A nemzeti kultúra átadása</i>	0,4	0,9	4,3	21,4	72,9

Forrás: saját szerkesztés, 2017

2. Az iskola helyi (településszintű) szerepe

Az előző kérdéskörhöz képest az iskola helyi (településszintű) szerepének megítélése konkrét cselekvési lehetőségeken keresztül körvonalazódik. Ez a kérdéskör tehát az iskola helyi integráltságának szempontjából kulcsfontosságú cselekvési hajlandóságot elemzi.

Az eredmények alapján az előző kérdéskörben azonosított, erősen támogató viszonyulásmódhoz képest a konkrét cselekvési lehetőségek esetében már valamivel visszafogottabban nyilatkoznak a pedagógusok. Ezt feltehetően befolyásolja az iskola tevékenységeiben való egyéni szerepvállalás mértéke is.

A kérdőívben szereplő funkciók közül a nemzeti identitás erősítése kiemelt arányban kapott említést (60,5%). Ezt követi, az említések szerint fontossági sorrendben a helyi kulturális életben betöltött szerep (47,8%), a hivatalos ünnepeken való szereplés (47,1%), valamint a családi nevelési hiányosságok pótlása (46,2%). A tudományos ismeretterjesztő munka és a felnőttképzési funkció a többihez képest háttérbe szorul, ami korlátként is értelmezhető, ha azt nézzük, hogy ez a két tényező a helyi pozicionálás szempontjából új irányokat és lehetőségeket jelöl. Fejlesztéspolitikai szempontból az, hogy a Kovászna megyei iskolák a tudományos ismeretterjesztési és felnőttképzési funkciók kapcsán kevésbé integráltak a helyi társadalomba, beavatkozási területet körvonalaz.

3. Együttműködés más intézményekkel

Az iskola helyi (településszintű) szerepeit nagymértékben meghatározza a más helyi intézményekkel való együttműködés. Mivel az iskolák részéről ez legtöbb esetben a pedagógus aktivitásához kapcsolódik, az iskola pozicionálása szempontjából az egyik, talán legfontosabb kérdés, hogy az elemzett pedagógustársadalom mennyire nyitott a helyi és térségi intézményekkel/szereplőkkel való együttműködésre.

Ilyen értelemben a kutatás során rákérdeztünk az egészségüggyel, szülőkkkel, polgármesteri hivatallal, egyházzal, megyei önkormányzattal, tanfelügyelőséggel, valamint a vállalkozásokkal való együttműködés fontosságának megítélésére.

Az elemzett célcsoport a felsorolt együttműködési formák közül a szülőkkel és a tanfelügyelőséggel való együttműködést kiemelten fontosnak tartja (84,3%, illetve 59,2%). Értelmeszerűen ezek az arányok azért ilyen magasak, mert közvetlenül befolyásolják a mindennapi munkavégzést. A további együttműködési formák közül az egészségüggyel, a polgármesteri hivatallal, egyházzal való együttműködést a pedagógusok közel fele nagyon fontosnak tartja. Továbbá a pedagógusok több mint egyhar-

mada nyitott a megyei önkormányzattal és a vállalkozásokkal való együttműködésre is. Bár ez az arány nem túl magas, megfelelő kapcsolatrendszerrel és stratégiai elképzelésekkel társulva fejlődési lehetőség a vidéki térségek számára, nem csak az iskolák pozicionálása szempontjából. Ehhez azonban érdemes megvizsgálni, hogy a pedagógusok mennyire hajlandóak a jelzett intézményekkel együttműködési programokat kezdeményezni, vagy ezt nem az ő feladatuknak látják. Mivel a pedagógusi munka túlnyomórészt egy bürokratikus rendszer által meghatározott, várható, hogy a pedagógusok a legtöbb együttműködési program esetében nem érzékelik a személyes kezdeményezés fontosságát. Ez értelemszerűen az iskola, a település és a térség szintjén is érvényes, de kezelhető probléma lehet a tervezési folyamatokban.

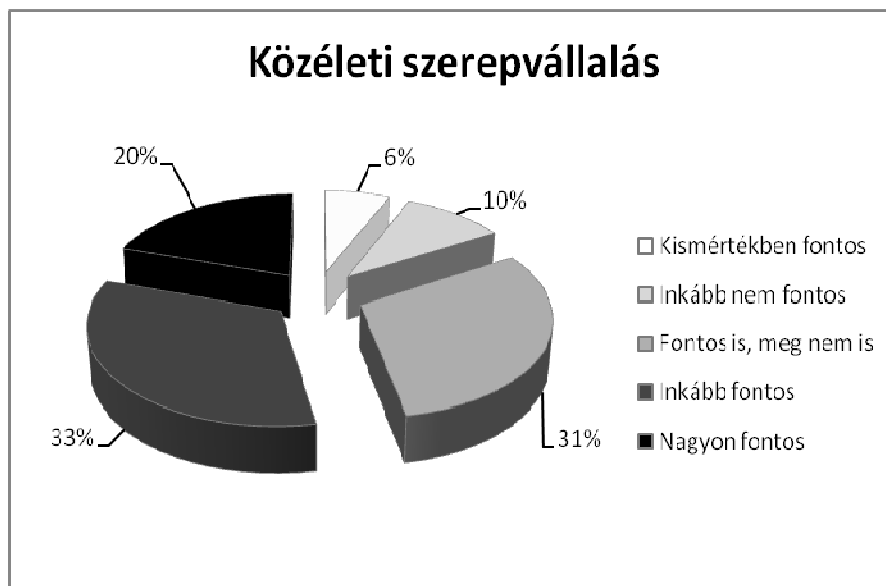
4. Közéleti szerep

A pedagógusok közéleti szerepvállalása közösségfejlesztési szempontból endogén erőforrásként értelmezhető. Annak ellenére, hogy ez az aktivitás egy fontos társadalomszervező erőt jelent, jelen pillanatban nem jár érte külön fizetség. A pedagógusok a közéleti tevékenységet sok esetben a kötelező oktatási feladatok mellett, saját elhatározásból, a szabadidőben végzik. Ezek a tényezők még inkább felértékelik a pedagógusi szerepet.

Kutatásunkban rákérdeztünk arra, hogy a pedagógusi munkavégzésben a célcsoport mennyire tartja fontosnak a közéleti szerepvállalást és általában a közéleti tájékozódást.

Az eredmények alapján, a nagyon fontos és az inkább fontos említéseket összegezve az látható, hogy bár a pedagógusok összességében fontosnak tartják a közéleti tájékozódást (39,4% inkább fontos, 36,8% nagyon fontos), az kisebb mértékben társul egy aktív, közéleti szerepvállaló magatartással (33% inkább fontos, 20% nagyon fontos). Ez összefüggésben értelmezhető az első és a második alpontnál tárgyalt témával: a megkérdezett pedagógusok az iskola kisebbségi társadalomban betöltött funkciói közül a város/falu életében való szerepvállalást csupán az ötödik helyre sorolták fontossági szempontból. Ugyanakkor pozitívan értelmezhető, hogy az iskola településszintű szerepeinek megítélésekor a helyi kulturális életben, illetve a hivatalos ünnepeken való szerepvállalás már a második, illetve a harmadik helyre került a fontossági sorrendben. Ennek értelmében rurális környezetben erősebbnek tűnik a pedagógusok közéleti szerepe: a Kovászna megyei pedagógusok körében a vidéki környezetben oktatók szignifikánsan nagyobb mértékben tartják fontosnak a közéleti szerepvállalást, mint a városi környezetben oktató kollégáik.

Megvizsgáltuk továbbá, hogy az attitűd ebben a kérdésben változik-e annak függvényében, hogy a pedagógus ingázik a munkahelyére, vagy sem. Ebből a szempontból nem találtunk jelentős eltérést a célcsoportban. Feltételezhető, hogy a vidékiség ezt a típusú magatartást jobban megköveteli. Fejlesztéspolitikai szempontból erre alapozni lehet.

1. számú ábra: A közéleti szerepvállalás fontosságának megítélése (%)

Forrás: saját szerkesztés, 2017

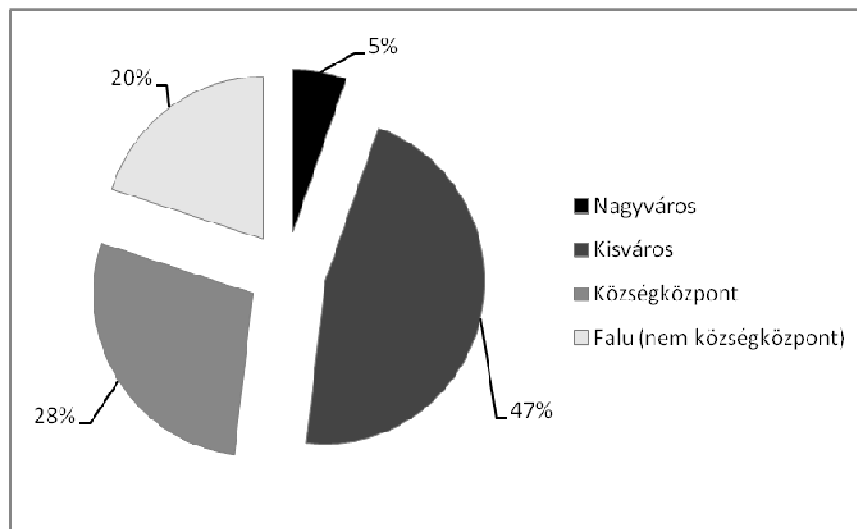
5. Vidéki környezethez való viszonyulásmód

A Kovászna megyei pedagógusok fele-fele arányban oktatnak vidéki, illetve városi környezetben. Ebben a célcsoportban a vidéki környezethez való viszonyulásmódot két szempontból lényeges elemezni: egyrészt azért, mert Kovászna megye rurális térségnek számít, másrészt azért, mert oktatási szempontból a városi iskolákban tanulók jelentős része vidéki környezetből érkezik.

Ebben a kérdéskörben megkérdeztük a célcsoportot arról, hogy milyen mértékben nehezíti a pedagógusi munkát a vidéki környezet, a kis település. Az eredmények alapján a Kovászna megyei pedagógusok több mint fele kismértékben tartja a vidékiséget nehezítő tényezőnek, egynegyede határozatlan a kérdésben, illetve majdnem minden második pedagógus válaszolta azt, hogy ez egy többnyire nehezítő tényező.

Ebben a kérdésben a munkavégzés helye, a pedagógiai pályán eltöltött időszak, a vezető beosztás, a pályaváltási hajlandóság alapján nem találtunk szignifikáns különbségeket.

Oktatási szintek alapján is elemezve a kérdést, a szakiskolában oktatók pedagógusok jelentősen nagyobb mértékben (50%) érzékelik a vidékiséget nehezítő tényezőnek. Feltehetőleg ez azzal van összefüggésben, hogy a diákok szakmai gyakorlatának megszervezése a nagyvállalatok elérhetősége miatt városi környezetben könnyebb.

2. számú ábra: A Kovászna megyei pedagógusok megoszlása a munkavégzés helye szerint (%)

Forrás: saját szerkesztés, 2017

Összefoglalás

A tanulmány a Kovászna megyei pedagógustársadalom viszonyulásmódjai alapján hangsúlyozza az iskolák helyi pozicionálásának fontosságát. Mivel a vizsgált térségben, jelen pillanatban ez nem egy rendszerszintű feladat, legtöbb esetben a pedagógusok elkötelezettségén, személyes szerepvállalásán múlik, ami a pedagógusok és az iskolák számára egyaránt plusz kihívást jelent. A tanulmányban elemzett kérdések olyan jellegű stratégiai tervezéseket támogatnak, amelyek a pedagógusok formális feladatokon túlmutató szerepvállalását endogén erőforrásként kezelik.

Ilyen értelemben megvizsgáltuk, hogy milyen a pedagógustársadalom általános viszonyulásmódja az iskola kisebbségi társadalomban betöltött szerepéhez, mennyire tartja fontosnak a konkrét, településszintű tevékenységeket, illetve mennyire nyitott

a helyi és megyei intézményekkel való együttműködésre. A vizsgált kérdések, azon túl, hogy képet formálnak a pedagógusok helyi integrációs szerepéről, egyben jelzik az iskolák helyi szintű pozicionálási feltételeit is.

Az eredmények alapján a Kovászna megyei pedagógustársadalom érzékeli, hogy a kisebbségi környezet miatt az iskolának, és azon belül a pedagógusnak kötelessége szerepet vállalni olyan specifikus tevékenységekben, mint az anyanyelv ápolása vagy a nemzeti kultúra átadása. Ez a viszonyulásmód a konkrét, településszintű feladatok megítélése esetében is érvényes, azonban az eredmények alapján kevésbé társul egy aktív, közéleti szerepvállaló magatartással. Ugyanakkor a megyei léptékben tervezhető fejlesztési programok szempontjából pozitívan értelmezhető a különféle szerepvállalások nagymértékű társadalmi támogatottsága.

Irodalomjegyzék

- Hutflesz, M. (2004): Iskolafejlesztés és marketing. EURÓPAI REGIONÁLIS FEJLESZTÉSI ALAP INTERREG III. A Közösségi Kezdeményezés Program Szlovénia – Magyarország – Horvátország Szomszédsági Program ITTKÉSZ - SL-HU-CR/05/4012-106/2004/01/HU-44.
<http://ittkesz.regiofokusz.hu/tananyagok/iskolamarketing/1.%20modul%20tananyag.pdf> (2017.05.05.)
- Kovách, I. – Kristóf, L. (2012): Elit és társadalmi integráció. In (Kovách Imre et al szerk.): Társadalmi integráció a jelenkori Magyarországon. Tanulmányok. Budapest, MTA-TKSZI – Argumentum, 357-369. Oldal
- Miller, B.A. (1995): The Role of Rural Schools in Community Development: Policy Issues and Implication. Journal of Research in Rural Education, Winter, Vol. 11, No.3, 163-172
- Muhi, B. (2012): Az iskolamarketing elméleti és gyakorlati kérdései. http://www.vmtt.org.rs/mtn2012/348_357_Muhi_ifj_A.pdf (2017.05.10.)
- Murdoch, J. (2000): Networks: A New Paradigm of Rural Development? In Journal of Rural Studies. 16/4, 407–419. Oldal
- Ploeg, J.D. van der et al. (2000): Rural Development: From practices and Policies towards Theory. In Sociologia Ruralis, 40/4, 391-408. oldal
- Shucksmith, M. (2010) Disintegrated Rural Development? Neo-endogenous Rural Development, Planning and Place-Shaping in Diffused Power Contexts. In Sociologia Ruralis. 50(1):1–14. Oldal

- Sousa, S.F. (2013): Families, Schools and the Image Communication in the Education Market. In: International Journal about Parents in Education. 7/2.
- Tomka, B. (2009): Európa társadalomtörténete a 20. században. Osiris Kiadó
- Ward N. (2002): Integrated Rural Development – a review of the literature, Centre for Rural Research, University of Trondheim. p. 62
- White, S., Reid, J-A. (2008): Placing Teachers? Sustaining Rural Schooling through Place-consciousness in Teacher Education. In: Journal of Research in Rural Education, 23/7.

Abstract

The study, on the basis of a Transylvanian survey conducted in 2017, analyzes the relation between teacher's attitudes and local positioning conditions of schools in Kovászna county. The indicated research was carried out by WAC – Center for Regional and Anthropological Research. Project leader is the Hungarian Teacher's Association of Romania.

The topic is important due to the 21st century changes in the role of school and teachers. This approach is closely related to the aspects of integrated rural development, which finds important the endogenous strategies, and interactions between actors (Van der Ploeg et al, 2000; Shucksmith, 2010; Ward, 2002; Murdoch, 2000). The role of teacher in rural areas can be crucial, for example, in the positioning of schools, in the integration processes of the local community, cooperation of local institutes, knowledge transfer. According to the new rural development paradigm this elite group is an endogenous resource.

Keywords: teacher's attitudes, changing roles, school positioning, rural development